

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **D. K.**, ev. č. X
st. příslušnost X
v ČR pobytem X

zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 1, Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 12. 7. 2024, č. j. OAM-860/ZA-ZA11-ZA01-2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 12. 7. 2024, č. j. OAM-860/ZA-ZA11-ZA01-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žaloba

2. Žalobce uvedl, že dne 1. 7 požádal o udělení mezinárodní ochrany, přičemž bylo zjištěno, že je státním příslušníkem Uzbekistánu. Dále sdělil, že jej k podání předmětné žádosti motivuje potřeba zajištění trvalého příjmu, kterého chce dosáhnout prací v ČR. Je totiž nucen hradit životní náklady manželky a 4 nezletilých dětí žijících v Uzbekistánu.
3. Žalobce namítal, že žalovaný porušil § 3 zák. č. 50/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Žalovaný nepostupoval způsobem vedoucím ke zjištění stavu věci a při zamítnutí podané žádosti si vystačil toliko s tím, že žalobce prezentoval jen ekonomické důvody. Z odpovědí na ostatní otázky je však zřejmé, že cílem žalobce je dosáhnout pravidelného příjmu nutného k hmotnému zabezpečení nejen jeho osoby, ale i rodiny. Takového příjmu přitom není schopen dosáhnout v zemi původu, a to nikoliv z důvodu vlastní neochoty, ale z důvodu faktické nemožnosti zajištění obživy. Podle názoru žalobce jsou dány důvody pro zvážení humanitárního azylu, neboť jej k podané žádosti vede tíživá osobní a ekonomická situace, nikoliv jen vlastní preference stran země dalšího pobytu. Napadené rozhodnutí se přitom nijak nezaobírá otázkou ekonomiky země původu žalobce a možnosti/nemožnosti dosažení důstojné obživy pro krytí životních nákladů. Z rozhodnutí pak rovněž neplyne posouzení individuálních důvodů podané žádosti, a tudíž je rozhodnutí nepřezkoumatelné. Z odůvodnění není ani zřejmé, nakolik je země původu žalobce hodnocena jako právní stát poskytující možnost důstojné obživy a ochrany před životem v chudobě (žalobce zde poukázal např. na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 17/2007-66 a cituje z něj).

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve vyjádření především uvedl, že postupoval zcela v souladu se zákonem o azylu, neboť tvrzeným důvodem žalobce jsou pouze ekonomické důvody. V ČR chce pracovat a zajistit si pravidelný příjem nutný k hmotnému zabezpečení jeho osoby a rodiny. Žalobce v průběhu správního řízení netvrdil a ani správní orgán nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že by žalobce byl v zemi původu vystaven jednání vykazujícím znaky pronásledování nebo hrozící vážné újmy.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak

skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]” S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádosti o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

6. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
7. Soud předně uvádí, že nenalezl žádná pochybení žalovaného, pokud jde o zjišťování skutkového stavu. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že žalovaný při rozhodování vycházel převážně z tvrzení žalobce, přičemž mu při pohovoru byly kladeny otázky směřující ke zjištění důvodů opuštění Uzbekistánu, dále například otázky týkající se toho, zda zaznamenal ve vlasti dříve nějaké obtíže, apod. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. [6 Azs 235/2004-57](#): „Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ Postup žalovaného byl zcela vyhovující a v souladu s konstantní judikaturou. Naopak není patrné, že by řízení bylo vedeno jakkoli neobjektivně či jednostranně.
8. Co se týče podkladů pro vydání rozhodnutí, shromáždil žalovaný podklady, jejichž výčet uvedl na straně 2 rozhodnutí, přičemž žalobce měl možnost se k nim vyjádřit či navrhnout jejich doplnění, žalobce však ani k seznámení s podklady nedostavil. Podklady, které žalovaný využil, plně odpovídají náležitostem, které jsou na podklady pro vydání rozhodnutí standardně kladeny. Zcela odpovídají požadavkům § 23 c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. [1 Azs 105/2008 – 81](#) uvedl: „Při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Také těmto požadavkům podklady shromážděné žalovaným zcela vyhovují.
9. Stěžejní námitkou žalobce je, že se domnívá, že žalovaný pochybil, pokud jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce v žalobě konkrétně vytkl žalovanému, že se nezabýval posouzením jeho individuálních důvodů. K podání žádosti jej vedla tíživá osobní a ekonomická situace, přičemž země původu žalobce mu neumožňuje dosáhnout zajištění obživy jeho manželky a 4 nezletilých dětí. Jeho důvody měly být posouzeny v rámci udělení humanitárního azylu.
10. K tomu soud uvádí následující. Zákon o azylu předpokládá zamítnutí žádosti žadatele o mezinárodní ochranu pro zjevnou nedůvodnost z několika důvodů. V případě žalobce se jednalo o důvod podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, kdy toto ustanovení konkrétně uvádí, že *žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.*

11. Předpokladem pro zjevnou nedůvodnost žádosti dle uvedeného ustanovení je tedy současné naplnění dvou podmínek – uvádění výhradně ekonomických důvodů žadatelem a současné neuvádění skutečností svědčících o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14 a zákona o azylu. V dané věci proto bylo podstatné posoudit, zda byly naplněny obě tyto podmínky, a na základě toho, zda žalovaný postupoval správně, pokud žádost zamítl.
12. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem odchodu žalobce z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla jeho snaha vydělat si finanční prostředky pro obživu sebe a jeho manželky a 4 nezletilých dětí žijících v Uzbekistánu. Důvodem jeho odchodu ze země původu tak byly toliko ekonomické důvody.
13. Žalobce v žádosti uvedl, že by chtěl poprosit o pomoc, aby v ČR mohl zůstat. Chtěl by tady vydělávat peníze, aby mohl podpořit svou rodinu. Chce si v Uzbekistánu postavit vlastní dům. Žádné další důvody nemá. V rámci pohovoru pak především uvedl, že zemi původu opustil, aby mohl vydělávat a uživit rodinu. Do ČR přijel za účelem práce. V ČR chodil po brigádách v Praze a okolí. V Praze žalobce chytili policisté, přičemž mu udělili správní vyhoštění. Sdělili mu, že musí vycestovat. K dotazu žalovaného uvedl, že pokud by jej nechtyli, tak by o mezinárodní ochranu nežádal. V Uzbekistánu se nepotýkal se žádnými potížemi. Dále uvedl, že v zemi původu má špatné vztahy v rodině. Z toho důvodu přišel do ČR, aby vydělal peníze. V zemi původu neměl žádné potíže s policií ani státními orgány. Závěrem sdělil, že by potřeboval nějaký čas, aby mohl legálně pracovat.
14. Na základě výše uvedených důvodů je proto třeba dospět ke shodnému závěru, k jakému došel žalovaný, tedy že žalobce uváděl ekonomické motivy žádosti (snaha vydělat na živobytí rodiny) a zároveň nesdělil žádnou skutečnost, která by nasvědčovala jeho možnému pronásledování či hrozbě vážné újmy. Obě podmínky předpokládané ust. § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu v dané věci byly tedy naplněny a žalovaný proto postupoval správně a v souladu se zákonem, pokud žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou.
15. Soud nadto k věci uvádí, že podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu nelze ekonomické důvody žádosti o mezinárodní ochranu považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy ve smyslu § 12, resp. § 14a zákona o azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Mají-li ekonomické důvody žádosti nabýt relevance i z hlediska mezinárodní ochrany, musí k nim přistoupit další okolnosti, například musí ekonomické problémy žadatele ohrožovat existenčně a zároveň k nim dochází z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2008, č. j. 5 Azs 60/2008-69, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2023, č. j. 10 Azs 321/2022-26). Žalobce však ani takové skutečnosti netvrdil. Soud podotýká, že nebylo povinností žalovaného z vlastní iniciativy zjišťovat, zda je žalobce schopen sebe a svou rodinu v zemi původu dostatečně zajistit, jak žalobce v žalobě požaduje. Zdejší soud znovu poznamenává, že je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12.

2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí ze žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně. Nepřísluší mu tak domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k nim činit příslušná skutková zjištění (srov. rozsudek 5 Azs 225/2024 Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018-60). Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se tak odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021- 39, bod [11] a tam citovanou judikaturu).

16. Podle § 16 odst. 4 zákona o azylu *jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b*. Žalovaný tedy správně neposuzoval důvody pro udělení národního humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné se toto posouzení neprovádí. Soud pro úplnost dodává, že žadateli o mezinárodní ochranu lze udělit národní humanitární azyl jen v *případě hodného zvláštního zřetele*; teprve jde-li o případ hodný zvláštního zřetele nastupuje prostor pro správní uvážení žalovaného (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, č. 375/2004 Sb. NSS). Výkladem pojmu „*případ hodný zvláštního zřetele*“ a v návaznosti na něj důvody pro udělení národního humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých předchozích rozhodnutí (viz. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, anebo ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018-30, č. 3751/2018 Sb. NSS). Z ustálené judikatury vyplývá, že pojem *případ hodný zvláštního zřetele* míří na situace, ve kterých žadatel o mezinárodní ochranu nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, avšak konkrétní okolnosti případu jsou natolik výjimečné, tedy zvláštního zřetele hodné, že by bylo v daném případě „nehumánní“ azyl neposkytnout. To umožňuje správnímu orgánu reagovat na případy, které byly v době přijímání zákona o azylu předvídaný (jde např. o osoby zvláště těžce postižené, nemocné, osoby přicházející z oblastí postižených nejrůznějšími přírodními a humanitárními katastrofami), ale také na případy nepředvídané. Azyl z humanitárních důvodů však nelze udělit pouze proto, že žadatel o mezinárodní ochranu by měl v zemi svého původu ekonomické potíže. Přestože je v zemi původu obtížné najít si zaměstnání, které by žadateli o mezinárodní ochranu vystačilo k dostatečné obživě jeho a jeho rodiny, nelze tyto obtíže vnímat jinak než jako potíže ekonomické, které samy o sobě případ hodný zvláštního zřetele nepředstavují. Žalobcovým evidentním cílem bylo na území České republiky dosahovat vyšších výdělků než v zemi původu, a právě výše výdělků byla jediným důvodem, který mu v jeho očích brání v návratu. Žalobcova situace tak zjevně nepředstavuje případ, v němž by bylo nutno zvažovat (tj. využít správního uvážení) udělení národního humanitárního azylu.
17. Pro úplnost soud dodává, že žalovaný se zabýval i situací neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do země původu. Vycházel přitom z Informace MZV ČR, č.j. 131903-6/2024- LPTP ze dne 10. 1. 2024 Uzbekistán: Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti. Z ní přitom plyne, že pokud jde o „běžné“ neúspěšné žadatele o azyl, tj. žadatele žádající o mezinárodní ochranu

z ekonomických důvodů, tak ZÚ Taškent (ani po konzultaci s kolegy ze ZÚ jiných zemí EU či s představitelkou FRONTEXu) nedisponuje žádnými informacemi o tom, že by tito lidé po návratu do Uzbekistánu podléhali nějakým zvláštním postihům, znevýhodňování či diskriminaci ze strany státních orgánů. Žalobce přitom ani netvrdil, že by mu takový postih v případě návratu hrozil.

18. Závěrem soud uvádí, že institut mezinárodní ochrany je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. To však případ žalobce není. Pokud má žalobce v úmyslu svůj pobyt v ČR legalizovat, je třeba postupovat podle předpisů cizineckého práva, zejména dle zákona č. 326/1999 S., o pobytu cizinců na území České republiky a o změnách některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“). Závěrem soud doplňuje, že „poskytnutí azylu“ je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky, který nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně o pobytu cizinců (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Snaha o legalizaci pobytu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81), stejně jako ekonomické důvody (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43, nebo ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65) nemohou být podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany

V. Závěr a náklady řízení

19. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
20. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V Brně dne 25. července 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce

